

var en meget vanskelig overkommelig Ting for mig, at komme i det kgl. Teater, som den Gang var det eneste Teater, der kunde være Tale om. Jeg kan godt gøre den Venstremands Ord, som nylig bleve citerede, til mine, at mine bedste og mest uudslettelige Indtryk fra den Tid har jeg fra de Stykker, der den Gang bleve opførte, Holbergs Komedier, Oehlenschlägers Tragedier, Hertz' romantiske Skuespil med saa store Navne blandt Skuespillerne som Fru Heiberg og Michael Wiehe. De gav den Kreds unge Mennesker, til hvilke jeg hørte, uforglemmelige Indtryk, og det er ganske sikkert, at hos mange af de Mænd, der nu have Navn i Danmark, er ligesom hos mig den Kærlighed, vi have faaet til dansk Sprog, dansk Kultur og dansk Aand, vakt gennem de Forestillinger, man kunde overvære for en ringe Betaling i Galleriet eller Parterret, hvor vi vare nødte til at gaa, da vi ikke havde mange Penge. Det er dette, som betyder saa meget for Ungdommen, og som man skal vogte sig for at gøre en Smule dyrere for en Ungdom, som man samtidig i saa høj Grad forsikrer, man vil forædle og opdrage til noget bedre. Derfor er Forslaget fjendtligt mod dansk Aand og dansk Kultur, og hvis den højtærede Minister blot nogenlunde kunde give mig Ret i dette, vilde han trække sit Forslag tilbage, og hvis Landstinget nogenlunde vilde kunne følge mig i den Betragtning, vilde det i alt Fald lade dette Forslag hvile til næste Aar for at søge, om der ikke var andre rimelige Veje at gaa for at skaffe denne Sum til Veje end just den, som her er valgt.

Her har jeg kun talt om Teater. Jeg ser, at der arbejdes paa at gøre Forskel paa god Kunst og mindre god Kunst gennem Antydninger af, at man vil beskaffe det ene højere end det andet. Jeg tror — som ogsaa en æret Taler nylig sagde —, at det er ganske umuligt for Alvor at gøre denne Forskel. Selve det Forslag, som er kommet fra et æret Medlem af det andet Ting om, at man skulde tage Teatre, der have kongelig Bevilling, som det hedder, i een Række og Etablissementer, som spille efter Polititilladelse, i en anden Række, anser jeg det for meget vanskeligt at gennemføre ogsaa af den Grund, at det virkelig kan hænde, at en skønne Dag have vi maaske overhovedet ikke Teatre, som spille paa kongelig Bevilling, idet vi have fri Teaternæring — det er noget, som jeg kunde ønske maatte komme meget hurtigt —, og saa faldt det Skel jo bort. Hvis man en Gang kom til at oprette en

Talescene, saaledes at Staten drev to Teatre, vilde det ikke gaa an at bevare Bevillingsretten: Teaternæringen maatte gives fri. Hvis det blev Tilfældet, vilde det Forslag, som her er stillet, være ganske umuligt.

Den ærede sidste Taler foreslog, at der i denne Lov skulde optages en Bestemmelse om, at Loven skulde revideres. En saadan Revision maatte jo da finde Sted meget hurtigt. Hvornaar skulde den finde Sted, for at man kunde være sikker paa, at Loven ikke allerede havde gjort Fortræd, inden den kom? En ny Skat er der nogen Mulighed for at blive fri for, naar man gaar imod den, men er Skatten først faaet kommen ind i Verden, har Staten først faaet nogle Penge ind ad den Vej, saa kan man være sikker paa, at det vil være meget vanskeligt at komme af med den Skat igen. Skal der altsaa overhovedet gøres noget for at blive fri for den Skat, saa maa det gøres nu, saa kan det ikke vente, til Loven er traadt i Kraft. Jeg tror ogsaa, at det er vanskeligt at drage en Grænse, og jeg er bange for at drage en Grænse mellem Serveringsteatrene paa den ene Side og andre Teatre paa den anden Side. Jeg ved ikke, hvad Ulykke det er, at Folk nyde et Stykke Smørrebrød og drikke noget til, mens de se paa et Skuespil. Jeg har aldrig kunnet forstaa det. De berømteste Stykker i Oldtiden og ned gennem Tiderne — Shakespeares, Molières, Sofokles' og Euripides' — ere blevne overværede af et Publikum, der samtidig sad og nød deres Mad, og naar det ikke generede Skuespillerne — hvad det ikke syntes at gøre —, og de paagældende faa en aandelig Nydelse samtidig med, at de tilfredsstille en legemlig Trang, saa ser jeg ikke, at det er muligt at drage Grænserne mellem god Kunst og daarlig Kunst paa den Maade, at den sidste begynder der, hvor Publikum spiser et Stykke Smørrebrød til. Jeg synes i hvert Fald ikke, at det er den Vej, Lovgivningen bør slaa ind paa.

Endelig er jeg ogsaa bange for at gaa saa stærkt mod alt det, man henregner til Varieteer. Jeg har kun ringe Erfaring paa det Omraade, idet jeg ikke engang tror, at jeg een Gang hvert 5te Aar er kommen paa en Varieté, men det er dog en Fornøjelse og Underholdning for mange Mennesker, og det er dog ikke en moralsk Skat, der her tænkes paa. Jeg har ganske vist hørt det ærede Medlem, som talte paa Regeringspartiets Vegne, udtale sig, som om det var en moralsk Skat, men det mener jo ikke den højtærede Finansminister, at det skal være. Han mener, at det